

فارسی

مهارت‌های نوشتن

اول دبستان

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری
نام کتاب: فارسی مهارت‌های نوشتن اول دبستان - ۱/۱

مؤلفان: دکتر فریدون اکبری شلدره، دکتر فردوس حاجیان، دکتر حسن ذوالفقاری، مصطفی رحمان دوست، دکتر محمدرضا سنگری، عبدالرحمان صفارپور، غلامرضا عمرانی، گلزار فرهادی، دکتر حسین قاسم پورمقدم و دکتر شهین نعمت‌زاده
ویراستار: افسانه حبیب‌زاده‌کلی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
مدیر امور فنی و چاپ: سید احمد حسینی
مدیر هنری و طراح جلد: مجید ذاکری یونسی
طراح گرافیک: سیدعلی موسوی
تصویرگران: محمدرضا حسین تهرانی، مانا نبوی فرهنگند، الهه اسماعیل‌زاده، جعفر معدن‌دار و حمیدرضا بیدقی
طراح خط رایانه‌ای: کامران انصاری
صفحه‌آرا: زهره بهشتی شیرازی
حروفچین: فاطمه باقری مهر
مصحح: فاطمه گیتی جبین، حسین چراغی
امور آماده‌سازی خبر: زهرا محمد نظامی
امور فنی رایانه‌ای: حمید ثابت کلاچاهی، مریم دهقان‌زاده

ناشر: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت: www.chap.sch.ir

چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ سوم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

امام مهربان

مقدمه

بخش ۱- (نگاره‌ها)

۲	نگاره‌ی ۱
۴	نگاره‌ی ۲
۶	نگاره‌ی ۳
۸	نگاره‌ی ۴
۱۰	نگاره‌ی ۵
۱۲	نگاره‌ی ۶
۱۴	نگاره‌ی ۷
۱۶	نگاره‌ی ۸
۱۸	نگاره‌ی ۹
۲۰	نگاره‌ی ۱۰

بخش ۲- آموزش نشانه‌ها (۱)

۲۵	درس اول
۳۱	درس دوم
۳۷	درس سوم
۴۳	درس چهارم
۴۹	درس پنجم
۵۵	درس ششم
۶۱	درس هفتم
۶۷	درس هشتم
۷۱	درس نهم
۷۵	درس دهم
۷۹	درس یازدهم

۸۳	درس دوازدهم
۸۷	درس سیزدهم
۹۱	درس چهاردهم
۹۵	درس پانزدهم
۹۹	✱ تمرین‌های دوره‌ای

بخش ۳ - آموزش نشانه‌ها (۲)

۱۰۳	درس شانزدهم
۱۰۶	درس هفدهم
۱۱۲	درس هجدهم
۱۱۸	درس نوزدهم
۱۲۱	درس بیستم
۱۲۷	درس بیست و یکم
۱۳۱	درس بیست و دوم
۱۳۴	✱ تمرین‌های دوره‌ای

معلمان محترم و اولیای گرامی دانش آموزان و صاحب نظران می توانند نظر اصلاحی خود را در باره ی مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران- صندوق پستی ۳۶۴، ۱۵۸۵۵- گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email)

ارسال نماید. talif@talif.sch.ir

دفترتالیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نوری

پروردگار مهربان را سپاس می‌گوییم که در پی جهش به سوی تحوّل بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش، توانستیم با تکیه بر مبانی تعلیم و تربیت و نیز توجّه به چهارچوب برنامه‌ی درسی ملی، به بازنگری، اصلاح و همسوسازی ساختار و محتوای این کتاب بپردازیم. امیدواریم آموزش مناسب این محتوا، سبب شکوفایی استعدادها و نوآموزان و پرورش و تقویت مهارت‌های نوشتاری دانش‌آموزان عزیز میهن اسلامی گردد.

برای پیشبرد بهتر فرایند یاددهی - یادگیری و کمک به ارتقاء سطح آموزش، توجّه آموزگاران گرامی را به نکات زیر، جلب می‌کنیم:

۱- در کتاب فارسی (مهارت خواندن) به روش کلی و در این کتاب به روش تحلیلی و در بعضی از بخش‌های هر دو کتاب به هر دو رویکرد توجّه شده است.

۲- در این کتاب به مهارت‌های نوشتاری زبان (دست‌ورزی، رونویسی، کلمه‌نویسی، جمله‌نویسی، بندنویسی) و مهارت‌هایی نظیر دقّت، شناخت، تشخیص و کاربرد توجّه شده است و به همین دلیل، برنامه‌ی زبان آموزی شامل دو کتاب، فارسی (مهارت خواندن) و کتاب کار (مهارت نوشتن) است. بنابراین کتاب کار (مهارت نوشتن) جنبه‌ی آموزشی دارد و باید هماهنگ با کتاب (مهارت خواندن)، تدریس شود.

۳- تمرین رونویسی برای خطّ تحریری در این کتاب پیش‌بینی شده است، بنابراین به تهیه‌ی دفتر مشق یا دادن مشق اضافی به دانش‌آموزان، جز در موارد خاص و با تشخیص معلّم، نیازی نیست.

۴- معلّمان محترم می‌توانند بنا به تشخیص خود و با توجّه به توانایی دانش‌آموزان و نیاز یادگیری آنان، شمار تمرین‌های هر هفته را کاهش یا افزایش دهند.

۵- برای تقویت خطّ دانش‌آموزان و توانایی خوانانویسی آنان، در این کتاب‌ها از دو نوع خط استفاده شده است؛ یکی، خطّ خواندن و دیگری، خطّ نوشتن. اولی همان خطّی است که بسیاری از کتاب‌های کودکان به آن خط چاپ می‌شود و دومی، خطّی است که متن درس‌ها به آن خطّ نوشته شده است. برای نوشتن خطّ تحریری نیازی به آموزش جداگانه نیست بلکه مینا، تمرین نظری و عملی دانش‌آموز و به عبارت بهتر، نسخه‌برداری و تقلید از روی کتاب است.

توجّه: برای آشنایی دانش‌آموزان عزیز با خطّ خوش و زیبانویسی، برخی از واژه‌ها در متن درس به هر دو صورت نسخ و تحریری، نوشته شده است مانند نُجرو فجر. بنابر این لازم است آموزگاران گرامی، در آموزش، به این دو شکل نوشتاری اشاره کنند اما در ارزش‌یابی درس املا، آن‌چه باید مورد توجّه باشد؛ درست‌نویسی شکل املائی کلمات است نه نوع خطّ آن، یعنی املائی کلمه‌ی «بچه» یا «بچه» هر دو صحیح است.

۶- معلّم گرامی، درس‌ها را تا مرحله‌ی تدریس و نوشتن واژه‌های کلیدی روی تخته براساس شیوه‌های موجود پیش می‌برد. پس از آن که چشم دانش‌آموز با شکل واژه آشنا شد، نمونه‌ی تحریری آن را ارائه می‌دهد و از دانش‌آموز

می‌خواهد تا از آن در این کتاب، نمونه‌برداری کند. به تناسب رشد و توسعه‌ی آموزش، توصیه می‌شود که از روش‌هایی مثل همیاری، تلفیقی، بحث گروهی و ... استفاده شود. حضور دانش‌آموزان در فرایند یاددهی - یادگیری، زمینه‌ی پرورش استعداد و شکوفایی تفکر و خلاقیت آنان را مؤثرتر، فراهم می‌سازد.

۷- نوشتن یکی از درس‌های کتاب با عنوان «آزاد» به عهده‌ی معلم و دانش‌آموز است تا براساس نیازها و ضرورت‌های فرهنگ محلی، ذوق و مشارکت معلم و دانش‌آموز، نوشته شود.

۸- برای یادگیری بهتر دانش‌آموزان، توصیه می‌شود خانواده‌ها و اولیای محترم قبل از کار با دانش‌آموز، با معلم گرامی تبادل نظر کنند.

۹- خانه‌های خالی (جدول) کنار صفحه‌ها بیانگر ارزش‌یابی توصیفی (کیفی) از عملکرد دانش‌آموز است.

۱۰- جدول زمان‌بندی و برنامه‌ی چگونگی پیشرفت آموزش و تجربه‌های یادگیری، پیشنهادی و انعطاف‌پذیر

است؛ بنابراین در مناطق مختلف ایران عزیز، به فراخور شرایط آب و هوایی، هماهنگی‌های لازم به تشخیص کارشناسان آموزش ابتدایی استان‌ها، صورت خواهد گرفت.

برنامه‌ی پیشنهادی آموزش و چگونگی پیشرفت تجربه‌های یادگیری

ماه	هفته	هفته‌ی اول	هفته‌ی دوم	هفته‌ی سوم	هفته‌ی چهارم
مهر	نگاره‌ی ۱-۲	نگاره‌ی ۳-۴	نگاره‌ی ۵-۶-۷	نگاره‌ی ۸-۹-۱۰	
آبان	درس ۱ آ-ب	درس ۲ آ-د	درس ۳ م-س	درس ۴ او-ت	
آذر	درس ۵ ر-ن	درس ۶ ای-ای-ز	درس ۷ ا-ه-ش	درس ۸ ی-ا	
دی	درس ۹ ک-و	درس ۱۰ پ-گ	درس ۱۱ ف-خ	درس ۱۲ ق-ل	
بهمن	درس ۱۳ ج-ا استثنا	درس ۱۴ ه-ه-چ	درس ۱۵ ژ-خوا	تمرین‌های دوره‌ای	
اسفند	درس ۱۶ تشدید	درس ۱۷ ص-ذ	درس ۱۸ ع-ع-ث	درس ۱۹ ح	
فروردین	-	-	درس ۲۰ ض-ط	درس ۲۱ غ-غ-غ- آزاد	
اردیبهشت	درس ۲۲ ظ	تمرین‌های دوره‌ای	مرور و تمرین	مرور و تمرین	